Ч. 1 Субота 3 (15) січня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(5 засїданє з дня 12 січня 1897.)

По відкритю засїданя і по відчитаню списку петиций, з котрих деси наспіло 229 передано справозданє Видїлу краєвого в справі боніфікациї з галицкого фонду пропінацийного в користь фонду краєвого і фондів повітових— комісиї буджетовій. — Справозданє видїлу краєвого о потребі вибудованя павільону при шпитали в Підгайцях передано комісиї санітарній.

Опісля наступив вибір комісиї пропінацийної з 11 членів і комісиї виборчої з 15 членів. До сеї послїдної комісиї вибрано між иншими пос. Окуневского. Перед приступленєм до вибору 5 членів Ради надзираючої Банку краєвого забрав голос пос. Небиловець і домагав ся вибору одного Русина до Ради надзираючої, та зажадав, щоби в тій цїли усунено сю точку з порядку дневного і поручено Видїлови краєвому представити нову пропозицию. Внесенє се відкинено і приступлено до вибору. Вибрано: Августа Ґорайского, Йосифа Менциньского, Ґуст. Ромера, Давида Абрагамовича і др. Стан. Крижановского.

Радї повітовій в Бродах ухвалено концесию на побиранє мита від мосту на Стирі коло Щурович на 5 лїт.

Яко послїдна точка порядку дневного наступило справозданє Видїлу краєвого о виборі посла на Сойм з курий громад сільских борщівского округа виборчого. Видїл краєвий вносив, щоби вибір посла Мечислава Борковского признати важним. В розправі забрав голос пос. Кульчицкий і зазначив деякі неправильности, які дїяли ся при правиборах.

Правительственний комісар, радник Двору ґр. Лось сказав: Не перечу, що в сїм случаю були деякі неправильности, що іменно правибори в Лапівцях, а може й в Іванкові відбули ся перед означеною годиною. Можу однакож завірити пов. пос. Кульчицкого, що за ті неправильности зроблено старостзу як найстрогійший докір, раз наслїдком припорученя Мінїстерства справ внутрішних з дня 6-го червня 1896, а відтак по переведеню доходженя в наслїдок внесеного протесту рескриптом Президиї Намістництва з 27 марта 1897. Тим самим рескриптом зроблено старостзу також докір за то, що на протести внесені в язицї рускім видавано сторонам ореченя проти обовязуючих приписів в язицї польскім.

Остаточно признала палата значною більшостию голосів вибір пос. Борковского за важний. По сїм наступили інтерпеляциї і внесеня.

Пос. Швед інтерпелював комісаря правительственного, длячого не обнижено цїни соли кухонної. — Пос. Крамарчик інтерпелював в справі управильненя збираня складок на церкви. — Пос. Меруновйч ставив внесенє в справі розширеня робітнї при слюсарскім варстатї науковім в Сулковицях. — Пос. Солєский ставив внесенє в справі основаня чотирих шкіл ремісничих, з тих по однїй у Львові і Кракові. — Пос. Барвіньский поставив внесенє з проєктом закона краєвого о обовязкових спілках рільничих. — Пос. Окуневский ставив внесенє в справі обнятя дороги повітової Косів-Жабє до стациї зелїзничої у Ворохтї на фонд краєвий. — Пос. Окуневский поставив внесенє, щоби завізвати правительство до основаня рускої семінариї учительскої в Городенциї, Залїщиках або Чорткові і женьскої семінариї в Коломиї. — Пос. Новаковский інтерпелював комісаря правительственного в справі нелеґальности при виборах до ради громадскої в Поздячи. — Пос. Новаковский ставив внесенє в справі зміни ординациї виборчої до Сойму і репрезентаций повітових та громадских в тім напрямі, щоби кождий повнолїтний горожанин мав право виборче.

На сїм закінчено засїданє, а слїдуюче назначено на нинї, (пятницю).

Вісти політичні.

В ческім соймі прийшло вже вчера до малої бучі межи нїмецкими а ческими послами і надїя на мирне залагодженє спору зачинає знов щезати. Пос. ґр. Букоа і Шлезінґер, котрі мали мотивувати свої внесеня, не явили ся. Зараз при першім читаню внесеня Шікера в справі звільненя податку доходового від додатків заявив пос. Іро, що нїмецкі посли ледви чи ще будуть в соймі при другім читаню сего внесеня. Коли відтак замість недужого ґр. Букоа ґр. Лобкович мотивував его внесенє в справі язиковій і зачав говорити по чески, Нїмцї наробили страшенного крику, а пос. Вольф крик-

---

1)

Остров з закопаними скарбами.

(З анґлїйского — Р. Л. Стівензона.)

Роберт Людвик Стівензон (Robert Levis Stevenson) належить до найпопулярнїйших писателїв, котрого повісти і оповіданя визначають ся буйною фантазиєю, але заразом і знаменитою характеристикою головних осіб, та пориваючим і повним житя представленєм поодиноких сцен. Стівензон любує ся в описах горячих полудневих сторін, та в оповіданях страшних пригод і загадочних подїй. Повісти его, писані легко і з великим зближенєм до правди житя, читають ся з великим напруженєм від початку до кінця, та роблять враженє, як би то все, що в них оповідає ся, було дїйстною правдою.

Стівензон родив ся 15 падолиста 1850 р. в Единбурзї, і кінчив науки на тамошнім унїверситетї. Первістно займав ся він правничими студиями, але відтак віддав ся зовсїм лїтературі. Перебувши тяжку недугу, переніс ся він на остров Уполю (в громадї островів Самоа в Полїнезиї) і помер тут в містї Апія дня 4 грудня 1894. До найлїпших его повістий належать: отся, котру тут подаємо в перекладї (анґлїйский еї заголовок: Treasure island), Клюб самоубийників (Suicide Club), Нові арабскі вечери (New Arabian nights) і др.

ЧАСТЬ ПЕРША.

Старий буканїр*).

Глава перша.

Старий морский пес в „Адміралї Бенбов“.

Сквайр [1]) Трелявні, доктор Ляйвзі та й другі мої приятелї просили мене, щоби я списав обширно від початку до кінця історию острова, де все ще знаходять ся закопані скарби, і не замовчав нїчого хиба лиш ґеоґрафічне означенє того острова. Беру длятого за перо року Божого 17... та вертаю аж до тих часів, коли мій батько мав господу „під Адміралом Бенбов“ а до нас впросив ся в комірне старий опалений від сонця моряк зі страшенною близною від шаблї.

Так собі его пригадую, як би то було лише що вчера. Чути було як сопів, коли підходив до дверий господи, а за ним віз хтось на тачках велику моряцку скриню. Був то чоловік високого росту, сильний, а так опалив ся на сонци, що виглядав, як би хто его помалював на брунатно; коса [2]), від котрої занесло догтьом, звисала ему на его замащену синю полотнянку, руки мав посїдані і повні близн, нїгтї чорні і позаломлювані, а впоперек лиця

*) „Буканїр,“ єсть слово на пів індияньске, на пів анґлїйске (buccaneers); „буканїрувати“ значило давнїйше: „сушити мясо з рогатої худоби на спосіб індияньский“ на сковородї, званій по індияньски: „букан.“ Буканїрами называно відтак розбишаків морских, котрі осїли були на острові Гаїтї і торгували сим мясом та шкірами з рогатої худоби. Для лїпшого зрозуміня сеї повісти мусимо тут сказати кілька слів про тих розбишаків. По першім відкритю Америки намножилось було богато розбишаків морских, а навіть і ті, котрих ми нинї славимо в історії яко відкривателїв, були як-раз лиш простими розбишаками, от хоч би й звістний Франц Драке, котрий перший завіз з Америки бараболю до Европи. Инший такий розбишак морский, голяндский адмірал, Петро Гейн, розбив був іспаньску т. зв. срібну фльоту і забрав від неї лиш 138.206 фунтів самого срібла не згадуючи вже про инші дорогоцїнности. То було в 1628 р. В тім часї стали ся збирати на маленьких островах коло острова Гаїтї розбишаки з цїлого сьвіта, головно Французи, Анґлїйцї і Голяндцї, та нападали не лиш на кораблї на мори, але й на міста, та рабували і палили. Коли в 1630 р. Іспанцї прогнали тих розбишаків з маленького острова Хрістофер, осїли они на самотнім острові Тартуґа (се іспаньске слово значить: „черепаха“) коло Гаїтї, і тут основали свою державу. Було їх кілька тисячів, і тут, як і на острівци Ля Ваш нагромадили они були величезні скарби з розбоїв на мори і по містах. Найславнїйшими проводирями тих розбишаків були братя Гавкінс, котрі перші завели торговлю невільниками, а відтак Морґан, котрий в 1671 р. зрабував місто Панаму і вивіз з него самого золота і срібла на 175 мулах. Анґлїйский король Кароль II зробив з него лицаря, та іменував навіть ґубернатором Ямайки. — Буканїрів называно також „флїбустірама“ від їх маленьких суден (flyboats).

[1]) Сквайром (squire) назива… мировий судия.

нув: Не сьмієте говорити по чески, не розуміємо анї слова! Коли один з ческих послів став єму грозити кулаком, то Вольф крикнув до него: Грозіть лиш, то ми вам ще покажемо!

Коли відтак настав трохи спокій, а кн. Лобкович зачав говорити по нїмецки, наробили знов Чехи крику: Не позволимо себе обиджати! Нехай говорить по чески! То комедия! — Кн. Лобкович казав, що він і єго партия суть за єдностию і неподільностию ческого королївства та за рівноуправненєм краєвих язиків. Всї суть за тим, щоби спір був раз мирно залагоджений, а початком до сего має стати ся отсе додаткове внесенє: Комісиї для внесеня ґр. Букоа треба передати всї внесеня, дотикаючі відносин язикових в Чехії.

Коли опісля промавляв пос. Шікер, крикнув пос. Бжезновский: „Пруські шпіґуни“. — Нїмцї тим дуже озлобили ся а посли Вольф, Іро і Праде прискочили до Бжезновского. Настав крик, котрий тревав чверть години, аж опісля Бжезновский відкликав свої слова. Шікер заявив тоди, що Нїмцї не признають компетенциї сойму в справі язиковій і вступлять лиш до такої комісиї, котра зажадає знесення розпоряджень язикових. — Пос. Енґель заявив ся іменем Молодочехів за внесенєм ґр. Букоа, а пос. Герольд сказав, що Чехи не можуть більше нїчого зробити, а коли Нїмцї тепер не згодять ся, то будуть того жалувати.

По відповіди намістника на інтерпеляцию в справі розрухів в Празї закрито засїданє.

Новинки.

Львів дня 14-го січня 1898.

— **Іменованя.** Міністерство скарбу іменувало евіденцийних елевів: Руд. Бобровского, Володисл. Седмограя, Том. Холоневского, Вікт. Альшера, Петра Кінду, Йос. Стемпеня. Володим. Барбашевского, Володисл. Вайґля і Стеф. Добряньского геометрами евіденцийними II. кляси. — Президия ц. Дирекциї скарбу іменувала асистента цлового Ант. Островского офіцияльом цловим, а провізоричного асистента цлового Мар. Шенталера асистентом цловим.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеграфів зізволила на заміну місць службових асистентам почтовим Руд. Уріхови в Коломиї і Берлеви Льорберови в Дрогобичи.

— **Преосьв. епископ Юліян Куїловский** зложив з нагоди різдвяних сьвят такі датки на добродїйні цїли: на фонд вдовичий 100 зр., на бурсу сьв. Николая 50 зр., для товариства руских женщин 50 зр., для убогих християн міста Станиславова 100 зр., на польску бурсу ім. Крашевского 50 зр., для товариства сьв. Вінкентия а Павлю 50 зр. і для дам доброчинних 50 зр.

— **П. Віцепрезидент краєвої ради шкільної** др. Бобжиньский повернув з Відня до Львова і обняв урядоване.

— **Кваліфікацийні іспити** для учителїв народних шкіл розпічнуть ся в Перемишли дня 15-го лютого с. р. Поданя треба вносити до дирекциї ц. к. іспитової комісиї в Перемишли до дня 6-го лютого с. р.

— **„Буковина“,** полїтичний орґан буковиньских народовцїв виходить від нового року три рази на тиждень замість шість разів як доси, але за те в значно збільшенім форматї. Редакция заповідає також, що буде по змозї давати додатки белетристичні так великі, що они вирівнають зовсїм материял печатний в дотеперішнім виданю.

— **Нова стация телеґрафу.** З днем 10-го с. м. отворено в Плугові, золочівского повіта нову стацию телеграфу при тамошнім урядї почтовім.

— **З Борщівщини пишуть нам:** Цлени читальнї „Просьвіти“ в Вовківцях коло Борщева дадуть дня 16-го і дня 18-го с. м. аматорске представлене „Ніч Вифлеємска“ в 4 актах. Всї артисти-аматори суть членами місцевого хору, що єго зложив і вивчив тамошний півець церковний Дм. Каминьский і вже третий рік сам ним управляє. П. Каминьский вивчив також аматорів згаданої штуки. Дуже ревно займає ся згаданим представленєм місцевий парох о. Альфр. Сїменович. Минувшого року устроїли члени вовковецкої читальнї три такі представленя, а що всї три дуже добре випали і зацїкавили людий, то й сего року надїє ся видїл читальнї, що на представленях являть ся гості як з між місцевих так і доохрестних селян.

— **Честь кому честь.** З Яворівщини пишуть нам: Від осьми лїт есть в нашім селї Вербянах вийтом чесний господар Петро Гура. Та і в кождім селї суть війти, але нашого начальника громади може нам позавидувати кожда громада. Богато порядків позаводив він у нашім селї, а хосен працї єго в нашій громадї видний на кождім кроцї. Но тямлячи на то, що не лиш о дочасні добра чоловік повинен старати ся, але також о вічні, звернув честний Петро Гура свою увагу і на дім Божий, та при помочи місцевого отця пароха старав ся єго прикрасити. По тої рік тяжкий, датки плинули скупо, а видячи се, зложив він 130 зр., за котрі закуплено прехороші рами до намістного образа. Честь тобі честний начальнику за так богоугодне дїло, а щира подяка від громадян, щось допоміг їм прикрасити храм Божий. Най Бог сторицею тобі се винагородить, та щоб так красне дїло не зістало без наслїдків. — Вербяни, в повітї яворівскім. — *Георгій Сиґловий. Федько Шипка, Гринь Гук, Василь Шипка, Дмитро Білецкий, Гринь Прусь, Дмитро Кисіль, Петро Дацко.* — господарі з Вербян. в імени громади, яко члени Ради громадскої.

— **Членів товариства „Просьвіти“, належачих до філії в Самборі** просимо о пересилане вкладок членьских і вкладок на дім „Просьвіти“ в Самборі, зібраних за спродані цеголки, до Видїлу філії в Самборі, на руки Вп. Петра Будзїньского, учителя рускої школи вправ при ц. к. семинариї учительскій в Самборі, яко скарбника товариства. Всч. Отцїв духовних самбірского і староміского повіта просимо о повідомлене членів, на чиї руки вкладки в сїм роцї мають передавати. — Від Видїлу філії „Просьвіти“ в Самборі.

— **Значна крадїж.** В ночи на 31-го грудня 1897 р. вломили ся незнані злочинцї до каси депозитової ц. к. уряду податкового в Монастирисках і украли з неї ріжні срібні і золоті річи вартости до 3000 зр. Украдені річи появили ся у Львові, о чім повідомлено Дирекцию полїциї, в наслїдок розісланого між тутешних золотників обіжника. Полїция зарядила слїдство і відобрала більшу часть тих річий в Бродах від одного гандляря, а часть зложив в дирекциї полїциї один з львівских золотників завідомлений о крадежи тих річий, котрі купив в добрій вірі. Рівночасно увязнила полїция дві особи і зарядила строге слїдство для викритя злодїїв.

— **З'явище природи** бачено дня 30-го грудня в Рокитници в Чехах. Именно не довго по заходї сонця звернув ся на полудне-всхідній сторонї неба прегарний лук дуги, котрого осередок творила огнена куля сонїшна. То з'явище тревало більше як годину.

— **Кілько гроша іде з димом?** Після оголошеного міністерством скарбу справоздания, продано в Австриї за перший піврік мунувшого року за 46,691.732 зр. тютюну, т. є. о 1,566.137 зр. більше, як в першім півроцї 1896 р. Найбільше тютюну продано в Чехах, бо за звиж 12 міліонів зр.,

---

тягнула ся брудно біла близна, як би від того, що хтось єго затяв так шаблею. Ще й то собі пригадую, як він ідучи від берега над морем, посвистував собі, а наконець таки засьпівав собі старосьвітску морядку пісню, котру пізнїйше так часто сьпівав:

„Пятнайцять мужа на мерця скрини —
Го—і—о, та й фляшка руму!

Голос єго був так охриплий і пискливий, як би єго настроїв був до пемащеної оси, а до того ще й затягав ся та уривав. Відтак запукав до дверий палицею, оттак на який локоть за великою, а коли мій батько вийшов, казав він з криком подати собі чарку руму. Пив єго поволи як би який знаток, поцмокував губами, а при тім споглядав ся заєдно на крейдову скалу на березї та й на вивіску на нашій господї.

— Хорошенька собі мала пристань — сказав він наконець та й хороше положене як на ґроґовий [3]) шинок. Богато там людий у Вас, мате [4])?

Мій батько мусїв з жалем сказати, що нема нїкого.

— Ну, то добре — говорив він дальше — то хиба нехай тут буде моя коя [5]). — Чуєш, ти — відозвав ся він до того чоловіка з тачками — причали тут, та зноси мою скриню. Пристану тут трошки — сказав він звертаючись до мого батька. — Я собі чоловік простий і не треба менї нїчого більше до житя, як лиш руму, яєць і шинки, тай отсеї голови на карку, щоби виглядати кораблїв. Як маєте мене звати? Можете мене звати капітаном. А чи я й гроші маю? — Ось дивіть ся! І він кинув три чи чотири золоті монети на поріг. — Скажіть менї, коли буде досить — сказав він. А при тім подивив ся вовком так, як би який адмірал.

Та й дїйстно! Хоч і як лиха була на нїм одїж, хоч і як простакувата була єго бесїда, а всеж-таки не виглядав він на звичайного собі моряка, а скорше на якогось керманича або на корабельника, що вимагає, щоби всї єго слухали, а нї, то зараз валить, коли єго не слухають. Той чоловік, що пописав тачки, розповідав нам, що той капітан приїхав день перед тим почтовим возом перед господу „під королем Юрием“ та розвідував ся там про гостинницї вздовж побережа, і остаточно вибрав нашу, мабуть длятого, що она мала добру славу а крім того стояла досить подалеки від других. Більше не могли ми нїчого довідати ся про нашого гостя.

Був то чоловік дуже мовчаливий. Цїлими днями волочив ся він на побережу або на скалах з мосяжним дальновидом в руцї, а цїлий вечер сидїв в кутику в гостинници саме коло печи і пив дуже міцний ґроґ з руму. По найбільшій части не відповідав, коли хто до него відозвав ся. Лиш нараз подивив ся як би скажений та загудів крізь ніс як би яка труба, так, що мй і другі наші гості незадовго зовсїм не зачіпали. Кождого дня, коли вернув з проходу, допитував ся, чи не йшли улицею які моряки. Зразу гадали ми, що він допитує ся о то лиш длятого, що не має рівного собі товариства, але наконець ми таки здогадали ся, що він лиш не хотів би стрітити ся з ними. Коли же в ряди годи якийсь моряк в дорозї до Брістоля поступив до „Адмірала Бенбова“, то він придивляв ся єму пильно з поза заслонених дверий, заким увійшов до компнати, а відтак сидїв тихенько як яка миш. Для мене бодай не було то по трохи нїякою тайною, бо він одного дня взяв мене на бік і обіцяв що місяця на перше число платити по срібнякови, лиш щоби я „мав око на якогось моряка з деревляною ногою і в тій хвили дав єму знати, скоро би лиш єго побачив“. Нераз що правда, коли прийшов перший, а я допрошував ся у него моєї платнї, то він гукнув до мене крізь ніс та подивив ся сердито. Але не минув ще й тиждень, а він розважив собі і приніс менї срібну монету та наказав знову „мати бачне око на моряка з деревляною ногою“.

Не потребую Вам того розповідати, що той чоловік заєдно менї снив ся. Підчас бурі в ночи, коли від вітру цїла хата аж ходила, а филї морскі гудїли розбиваючись об береги і скали, чоловік той ставав в моїй уяві в тисячних видах і з тисячними дїдьчими лицями. То мав ногу відрізану по саме колїно, то знов аж по бедро, або менї привиджувала ся якась потвора, що взагалї мала лиш одну ногу, і то саме по середині тїла. Найгірше було, коли менї снило ся, що він гонить за мною почерез плоти і рови, почерез поля і городи. А що той страх все менї показував ся і не давав спокою, то я таки добре заслугував собі той срібняк місячної заплати.

Але хоч той якийсь загадочний моряк заєдно наганяв менї страху, то з таки самого капітана менше бояв ся, як кого небудь з тих, котрих я знав. Нераз вечером випив він значно більше ґроґу, як то могла єго голова видержа-

[2]) В 17-ім столїтю мужчини заплїтали волосє в косу.

[3]) „Ґроґ“ есть то напиток з руму, коняку або араку з теплою водою і цукром. Єго придумав в 1740 р. анґлїйский адмірал Вернон, котрий хотїв відзвичаїти моряків від горівки. А що моряки прозивали Вернона від єго сурдута з верблюжого сукна (grogram) „старим Ґроґом“, то й з того [illegible] придуманого ним напитку.

[illegible]) — слово голяндске, зна- [illegible] постіль на кораблї.

відтак в Долїшнїй Австриї за звиж 11 мілїонів а відтак в Галичинї за 5 мілїонів 800 тисячів зр. Найменьше продано тютюну в Дальмациї, за 323 тисячів зр. Проданих штук папіросів числить ся на сотки мілїонів. І так: т. зв. „Драма“ (грубі по 1 кр.) продано 561 мілїонів, 586 тисячів і 824 штук, т. є. о 36 мілїонів більше як в р. 1896. „Спортів“ розійшло ся звиж 242 мілїони штук (о 55 мілїонів більше як в 1896 р.), дальше ідуть „султани“, герцеговиньскі, дамскі і т. ин. Загалом всїх папіросів продано 1 мілїярд 37 мілїонів. Мало що меньше продано і циґар листяних. — В Галичинї продано ріжних циґар 31,655.000 штук, папіросів 175,725.000 штук, 1926 сотнарів табаки, та 17.283 сотнарів тютюну.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Віденъ 14 січня. Дневник розпоряджень краєвої оборони оголосив розпорядженє, після котрого підофіцири в краєвій обороні будуть мати таке саме полїпшенє як і при лїнїї, скоро будуть добровільно і дальше служити.

Петербург 14 січня. Цар приняв димісию мінїстра війни Ванновского, а управителем мінїстерства війни іменував Куропаткіна. Аничков іменований тимчасовим управителем мінїстерства просьвіти.

Переписка зі всїми і для всїх.

☛ Перечитуйте собі пильно і уважно за кождий раз отсю переписку, бо кождий з Вас зможе знайти собі в нїй не лиш щось цїкавого, але й потрібного.

Оповістка.

Реальність на продаж зараз! В Iлавчу, повіта теребовельского, єсть на продаж реальність, котра складає ся з помешканя о 4 комнатах, кухнї і комори; будинок господарский 32 ліктів довгий і город величини трох чвертий морґа, разом вартости 1600 зр.; до того орне поле вартости 700 зр. Цїла реальність разом вартости 2.300 зр. З села Iлавча ідуть муровані гостинцї до всїх сусїдних міст. Найблизші стациї зелїзницї, Теребовля і Грималів, віддалені на півтора милї. Адреса: А. Боржемский в Iлавчу, почта в місци.

Ант. в Гор.: Клїмат в Чікаґо єсть теплий. Середна річна теплота 8 степенїв Цельзия; в липни середна теплота 22 степенїв а в сїчни пересїчно 4 степенїв морозу. Місто єсть величезне, дуже промислове і торговельне та має нинї около півтора мілїона жителїв — мішанини з цїлого сьвіта, серед котрої найбільше Нїмців (около 400.000) і Американців (звиш 300.000); із Славян єсть там найбільше Чехів (около 56.000) і Поляків (около 53.000). Щоби в такім містї, а до того ще й в Америцї, дати собі раду, треба конче мате добре здоровлє, бути дуже метким і мати в руках якийсь промисл або торговлю. Учитель народний, а до того ще наш ледви чи дав би собі там легко раду. Передовсїм треба знати добре анґлїйский а бодай вже хоч нїмецкий язик. Він міг би остаточно знайти якесь приміщенє між Поляками, але й то трудно, бо там єсть досить своїх людий. З такою сумою як 1500 зр. нема чого й пускати ся до такого міста як Чікаґо, бо вже на саму дорогу розійде ся майже половина тих гроший, а відтак хто знає як довго прийшлось би жити лиш з готового, заким би знайшло ся яке, і то певно досить лихе заняте. Ми входимо в Ваше положенє, але все-таки не радили би Вам їхати до Америки. В Америцї взагалї найлїпше поплачують лиш ферма, коли суть до неї гроші, а відтак промисл і торговля. Треба би однакож бути молодим і здоровим чоловіком, щоби перебути легко перші трудні часи. Чи серед Ваших обставин не було би лїпше, щоби Ви свій ґрунт пустили в посесию або обсївали его в спілцї з яким господарем, доки би Вам не удалось корнстно его продати або назад до него вернути? — В Чікаґо не знаємо нїкого, отже й не можемо подати нїякої адреси. Особа, о котру запитуєте, єсть доктором фільософії. — Не тратьте відваги і надії, а противно з подвійною силою старайте ся використати нове положенє. Придумуйте способи, як би то зробити. — **Юрків з Коломиї:** Школа гірнича єсть в Бориславі, але поки що єсть она лиш провізорична. До тої школи можуть бути приняті лиш такі ученики, котрі скінчили 3 клясу ґімназияльну або реальну, або такі, котрі іспитом викажуть таку саму квалїфікацию і що працювали вже що найменше 6 місяців в копальнях нафти. Наука тревае два роки: рік науки гірництва, а рік науки верченя. Ученики дістають спільне, безплатне помешканє і малі запомоги. Впрочім потребують помочи родини. Видїл краєвий старає ся тепер в соймі о збільшенє фонду на запомоги. З сеї школи можна стати управителем або надзирателем робіт гірничих, але мінїстерство рільництва не признало доси того права тим ученикам. Однакож в приватних копальнях можуть ученики знайти відповідне для себе заняте. О скілько ми поінформовані, то такий управитель або надзиратель може діставати 60 зр. і більше місячно, вільне помешканє, опал і сьвітло. Але річ очевидна, що треба бути дуже метким, щоби вишукати собі відповідну посаду, о котру досить трудно. — **Ник. Ч. в Безн.:** Для Вас то саме, що повисше під знаком „Юрків з Коломиї“. — Школа лїсова в Болехові єсть державна; єсть то низша школа, де ученики учать ся на інтелїґентних побережників і мають право бути принятими до служби в лїсах державних. Що лїпше, чи школа гірнича, чи лїсова — годі сказати; одно і друге служба, лиш що державна певнїйша, хоч би й менше платна, як приватна. Остаточно і войско було би добре, скоро би Ви дослужили ся в нїм до ранґи фельдфебля і хотїли служити дальше через 12 лїт. Бит таких підофіцирів буде тепер значно полїпшений. — **Ол. Зал. в Стр.:** Фабрики ткацких варстатів у Львові нема. — **Коломийний:** Комісиї іспитові для т. зв. іспитів інтелїґенцийних суть при корпусних командах у Львові, в Перемишли і Кракові. Іспит можна здавати перед котрою небудь комісиєю, лиш треба зголосити ся до дотичної команди і перед самим іспитом зложити таксу 10 зр. Іспит здає ся звичайно в нїмецкім язицї, але можна при іспитї послугувати ся також рускою або й польскою мовою. А все-ж таки нїмецкий язик треба добре знати. — **А. В. Н.:** Анї автора анї композитора стишка „Śnieżyczka“ не знаємо. Здогадуємо ся лиш, що то буде переклад з нїмецкого або „Schnewitchen“ або може „Eiskönigin“. Віднесїть ся до „Книгарнї польскої“ або до книгарнї Ґубриновича і Шмідта у Львові; они мають склади нот, то може скорше Вас поінформують. — **Григорий 13:** То нїяка недуга, лиш природна проява, однакож через невідповідний спосіб житя може перейти в хоробливий стан. Щоби того устеречи ся треба передовсїм богато руху на сьвіжім воздусї, ґімнастики, лїтом студених купелїв; треба відповідно живити ся, не їсти острих і корінних страв, вистерігати ся алькоголевих напитків, вчасно вечеряти, на вечеру не їсти тяжких страв і мяса, в спаню лежати лиш боком, а нїколи горілиць, не вкривати ся занадто тепло, спати на твердій постели, а передовсїм займати ся серіозно працею і не набивати собі голови пустими річами. — **Ів. Бр. Чернелиця:** Мормонами зве ся релїґійна секта в північній Америцї, котрої основателем був Йосиф Смайс (Smith, † 1844 р.). Назва пішла від повісти „Мормон“, котру написав якийсь Спольдінґ (Spaulding) в 1812 р., а котру Смайс доповнив опісля своїми видїнями і обявленями. Книжка та мала нїби то богато лїт лежати в земли, а в нїй розказує ся, коли і як зайшли патриярхи до Америки, а крім того обнимає она також і поперекручуване сьвяте письмо. В 1830 р. зорґанїзував Смайс окрему церков мормоньску під проводом президента з необмеженою властию; крім того суть в нїй апостоли, пророки, патриярхи, епіскопи, старшина і сьвященики. Коли Смайс в 1833 р. завів многоженьство, Американцї убили его, а Мормони утекли над Солоне озеро в удїльній державі Утаг і тут під проводом Юнґа (Brigham Young) оснували місто Новий Єрусалим. Нинїшні Мормони вирекли ся вже многоженьства; їх числять тепер около пів мілїона душ. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

ти, а наслїдок того був тогди такий, що він тогди без взгляду на присутних зачинав сьпівати свою безбожну старосьвітску пісню моряцку. Але часом честував і всїх гостий, які були в гостинници та змушував їх слухати своїх оповідань, від котрих они зі страху аж дрожали, або сьпівати хором его пісню. Нераз повтаряло ся „Го—і—го та й фляшки руму“ так голосно, що аж цїла хата трясла ся, бо сусїди в своїм смертельнім страху виспівували один голоснїйше як другий, боячись, щоби не викликати его гніву. Бо коли его напало, то нїхто в сьвітї не дав би був собі з ним ради: бив кулаками об стіл та казав кождому мовчати. Нехай би его був хтось запитав лиш о не знати яку малесеньку дрібничку, а нераз навіть і від того, що нїхто до него не обзивав ся, брала его зараз скажена злість, бо ему тогди здавало ся, що другі гостї не уважають, як потреба, на его оповіданє. Та й не позволив нїкому вийти скорше з господи, аж вже так запив ся, що его сон морив і він пішов спати.

Найбільше ішов людем мороз по тїлї від его оповідань. Були то страшні істориї о вішаню, о біганю помежи різки, о бурях на мори, о сухих тортуґах, та о лютих дїлах на іспаньских водах. З его оповідань можна було здогадувати ся, що він перебув цїле своє житє помежи якимись найбезбожнїйшими людьми на сьвітї, а бесїда якою він оповідав ті історії, наганяла нашим звичайним собі людем так само великого страху, як і ті злочинци, про котрі він розказував. Батько говорив бувало, що наш морский медвідь зруйнує нас, бо гостям не схоче ся вже дальше давати ся ему за чуби брати, та слухати его історий, від котрих опісля не можуть спати. Але я гадаю, що его побут у нас мав як раз противні наслїдки. Хоч ті добрі людоньки зразу таки трохи бояли ся, то все-таки привикли були по трохи до такої розривки і она мала для них щось потягаючого в собі. Она приносила їм в їх одностайнім сїльскім житю якусь зміну, а декотрі молоді люди висказували таки отверто свій подив, називали его правдивим морским псом, справедливим старим медведем морским і т. п. та доказували, що такого рода люди зробили то, що анґлїйскої морскої сили так всї боять ся.

Але під одним взглядом міг він був таки направду нас зруйнувати, бо перебував у нас тиждень за тиждием, ба наконець і місяць за місяцем, та проїв був вже всї гроші, які заплатив, а мій батько не мав відваги жадати від него більше. Коли зійшла бесїда на то, то капітан бувало закричить так голосно крізь ніс, що здає ся, мов би то де грім вдарив, та подивить ся так страшно, що мій батько зараз втїкає з комнати. Одного разу по такій подїї видїв я, як мій батько ломив руки з розпуки, і я переконаний, що той клопіт та страх, в якім він заєдно жив, причинив ся до его передчасної смерти.

За цїлий той час, як капітан у нас мешкав, не перебирав ся він анї разу, лиш однїсенький раз купив собі у якогось похатника кілька панчіх. Одна часть криси від капелюха була трохи надірвала ся і звисала в долину, а він все-таки носив той капелюх, хоч вітер бувало бив его тою крисою по лици. Пригадую собі ще зовсїм докладно, як виглядав его сурдут, котрий сам собі латав там на горі в своїй компатї, а котрий наконець став ся був лиш одною великою збираниною лат. Листів не писав анї не діставав від нїкого, та й не розмавляв з никим, хиба лиш з сусїдами, та й з тими лиш тогди, коли добре упив ся румом. Нїхто з нас не видїв, щоби він коли отвирав ту велику моряцку скриню.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам К…

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.